

Uitsluitend voor de deelnemers van de Corona Gedragsunit
Een nadere kennismaking met de Corona Gedragsunit
en de verschillende activiteiten die worden aangeboden.

Inzichten via de Corona Gedragsunit

Een nadere kennismaking

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

17 juni 2020

Corona Gedragsunit | juni 2020

Corona Gedragsunit *(sinds 20 maart 2020)*

Bijdragen aan de effectiviteit van Corona maatregelen, met gedragswetenschappelijke kennis & inzichten

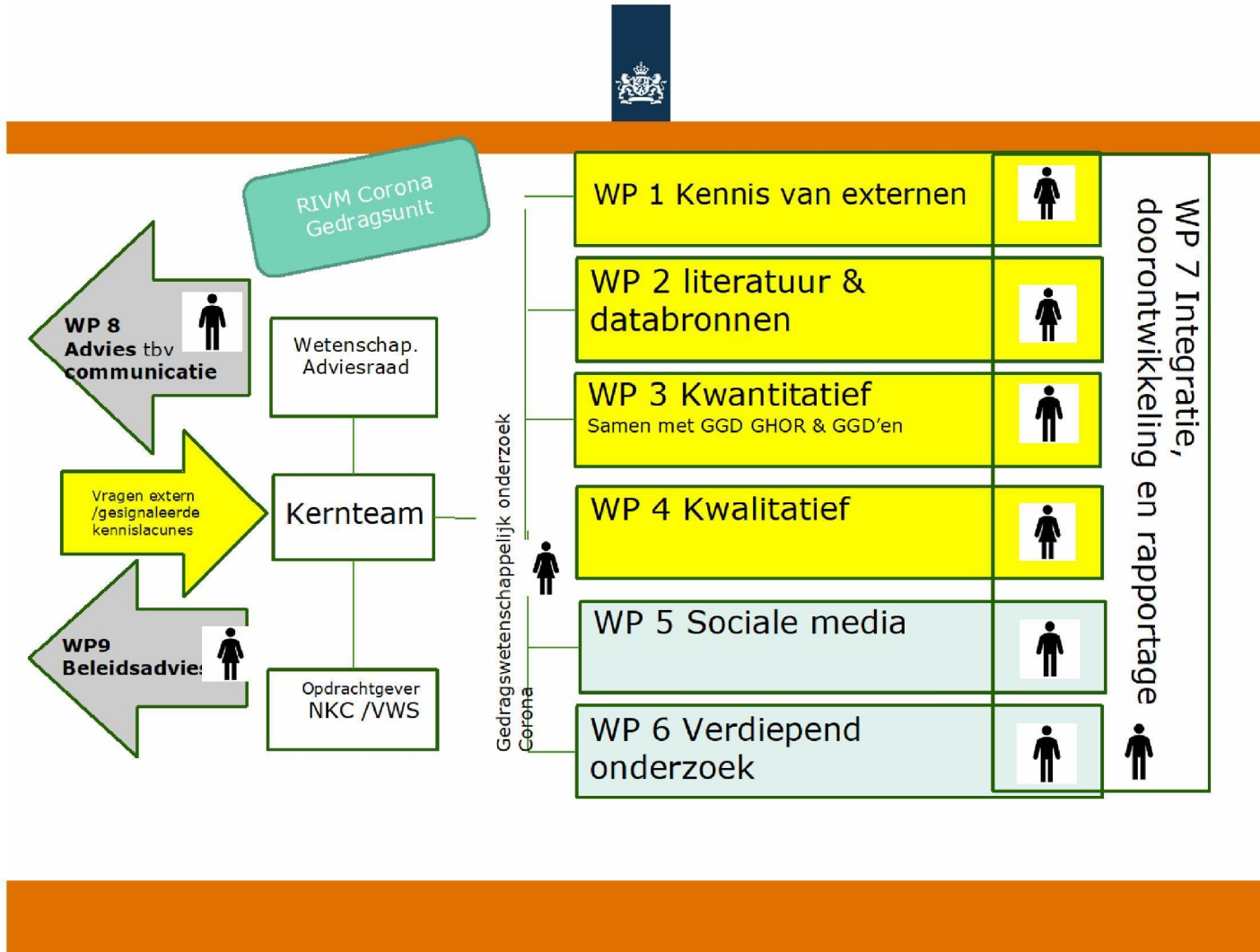
- We anticiperen op toekomstige vragen
- Wij werken vraaggestuurd, kortcyclisch en wetenschappelijk onderbouwd
- Wij onderzoeken gedrag en welbevinden in relatie tot de corona-aanpak
- Wij adviseren over gedragsaspecten van maatregelen
- Wij begeleiden communicatie-uitingen

Doel: gezonde bevolking – fysiek, sociaal en mentaal

Gedragsexpertiseteam RIVM als basis

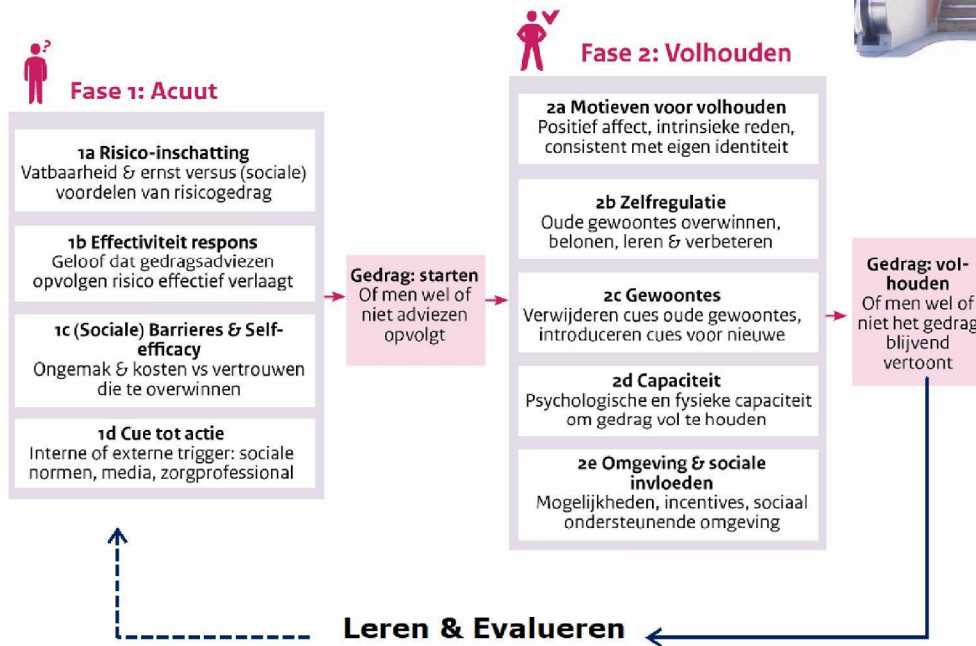
- *Inmiddels ca 70 collega's ingehaakt...*
- *Inclusief (10)(2e) & (10)(2e) (10)(2e)*
- *Ondergebracht bij Centrum Gezondheid en Maatschappij*
- **Onafhankelijke wetenschappelijke adviesraad – 15 profs.**

Gedrag is meer dan Kennis

Utrecht University
Utrecht University
Utrecht University
Utrecht University

WP1 Kennisnetwerken

(10)(2e)

(10)(2e)

& team

(10)(2e)

WP1 Gezond blijven in corona-tijd

Met of zonder seksbuddy ;-)

Alles is voor iedereen nu anders. De gedragsregels vragen aanpassingen van gewoontes. Dit doen we best goed.

Maar: hoe blijf je nu gezond?
En hoe houd je de gedragsregels vol?

Leefstijladvies in corona-tijd

www.loketgezondleven.nl/coronavirus

Met advies van het LCI en van de wetenschappelijke adviesraad van de corona gedragsunit, beide van het RIVM.

Utrecht University
Faculty of Science
Department of Psychology
Psychology of Learning and Performance

WP2 Literatuur & databronnen

(10)(2e)

& (10)(2e)
& team

(10)(2e)

(10)(2e)

Vragen belegd bij WP2

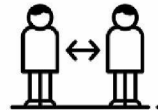
Waarom installeren mensen (geen) contactsporingapps?

Leiden mondkapjes tot schijnveiligheid?

Wat zijn gedragseffecten van zelftesten?

Wat draagt er bij aan afstand (blijven) houden?

Wanneer gaan mensen in thuisisolatie?

Welke onderzoeken lopen er in NL?

<https://www.rivm.nl/gedragwetenschappelijke-literatuur>

Utrecht University
Faculty of Health, Behavior and Society
Department of Health, Behavior and Society
Utrecht University

WP3 Vragenlijst- onderzoek

(10)(2e)

& team

(10)(2e)

WP3 Onderzoek naar gedrag & welzijn

Vragenlijst onderzoek samen met GGDGHOR/GGD-en,
3-wekelijks:

- Gedrag: alle corona-maatregelen
- Oorzaken van: risicopercepties, draagvlak, effectiviteit, normen
- Welzijn: sociaal, fysiek, mentaal
- 90.000+ respondenten in 1^e meting
- 5 metingen (april – juli 2020);
- 3^e meting onlangs afgerond (62.000 respondenten)

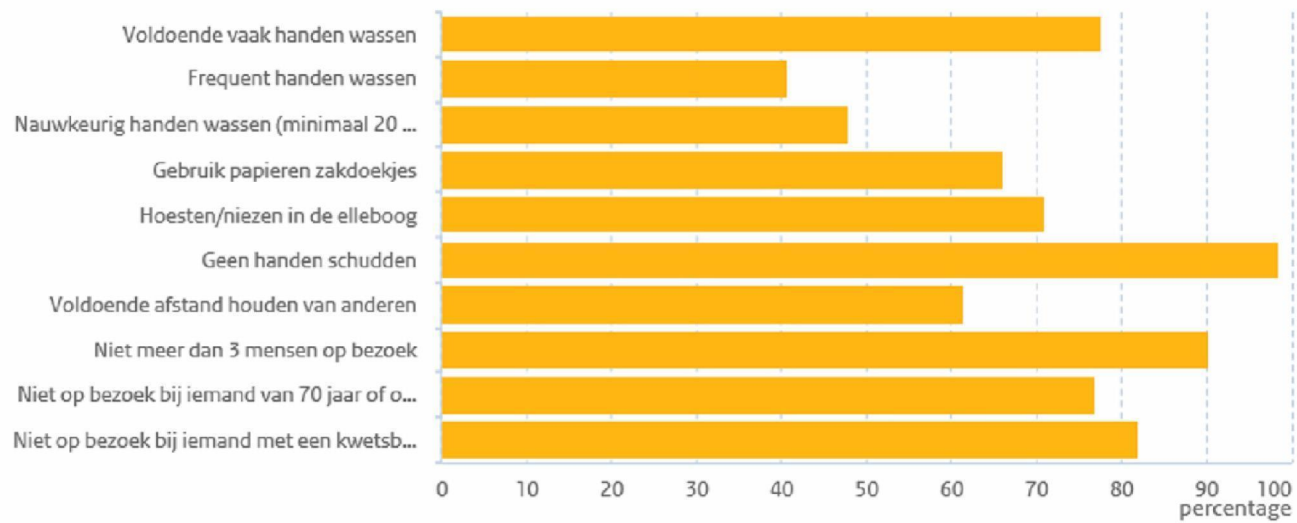

Houden mensen zich aan de gedragsregels

Meting 3, 27 mei - 1 juni

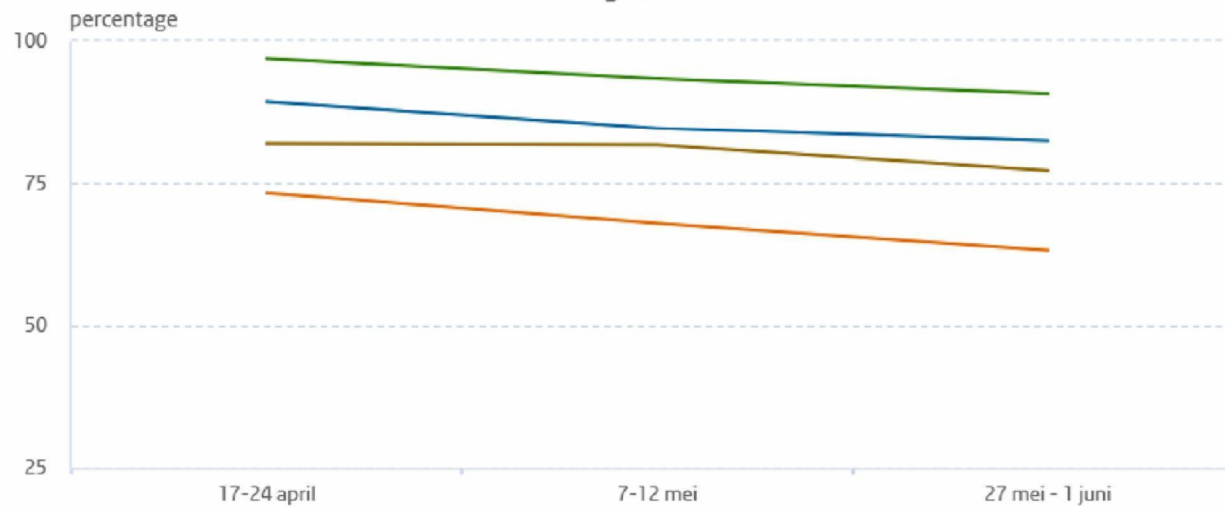

Verandering in het houden aan de gedragsregels

Meting 1, 2 en 3

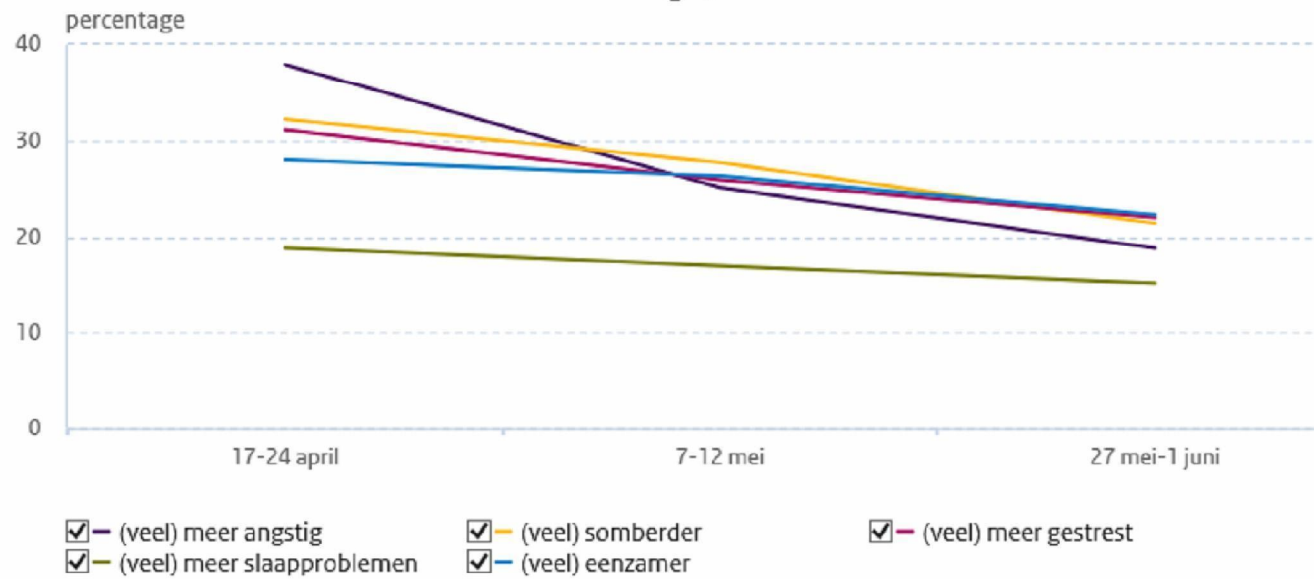

☐ Voldoende vaak handen wassen	☐ Frequent handen wassen
☐ Nauwkeurig handen wassen (minimaal 20 seco...	☐ Gebruik papieren zakdoekjes
☐ Hoesten/niezen in de elleboog	☐ Geen handen schudden
☒ Voldoende afstand houden van anderen	☒ Niet meer dan 3 mensen op bezoek
☒ Niet op bezoek bij iemand van 70 jaar of ouder	☒ Niet op bezoek bij iemand met een kwetsbare g...

Verandering in mentaal welbevinden

Meting 1, 2 en 3

Uitsluitend voor de opleiding
Sportwetenschappen
en voor de opleiding
Sportwetenschappen
(10)(2e)

WP4 Kwalitatief

(10)(2e)

& team, oa.

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Verdiepende interviews

Onderzoeksperiode: 1 mei – 10 juli 2020

Onderzoeksvorm: 5 interviewrondes

- ❖ Cohort (15)

- ❖ Specifieke groepen (15 mensen per ronde); jongeren, migranten

Totaal: ±150 interviews van 1 uur

Resultaat: 2 wekelijkse beleidsrapportage aan VWS

& wetenschappelijke publicaties

Belangrijkste bevindingen over de maatregelen

- Veel mensen houden zich goed aan de regels, ze vinden dit niet altijd makkelijk en gunnen zichzelf steeds vaker fysieke nabijheid
  - De veelheid aan nieuwe regels zorgt voor verwarring onder mensen; wat mag wel en wat niet? (*sinds 11 mei*)
  - Mensen zijn bang dat anderen niet goed met de nieuwe vrijheden kunnen omgaan
  - Sommige mensen kiezen voor zelfopgelegde vrijheidsbeperkingen
-

Rivm.nl

#hoedan

**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/onderzoek/gedrag>

Utrecht University
Faculty of Health, Behavior and Society
Department of Health, Behavior and Society

WP6 Rapid response res

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Snel onderzoek uitzetten

Onderwerpen:	Serologische sneltest die worden aangeboden als zelftesten voor thuis Waarom laten mensen zich wel/niet testen bij Corona gerelateerde klachten
Methode:	Passend bij vraagstuk, zoveel mogelijk WP overstijgend
Resultaat:	Antwoord op ad hoc vragen 2 wekelijkse beleidsrapportage aan VWS & wetenschappelijke publicaties

Voorbeeld: Serologische 'zelftesten'

Onderzoek om inzicht te krijgen in attitude, effect op gedrag en informatiebehoefte

- Literatuuronderzoek
- Exploratieve interviews (n=5)
- Vragenlijst onderzoek (n=1003)
- Verdiepende interviews (n=16)

Voorlopige resultaten

- Voor mensen loopt diagnostisch en serologisch testen door elkaar
- Weinig animo voor kopen zelftest
- Nauwelijks invloed op gedrag
- Na zelftest uitslag behoefte aan goede informatie en duiding

Utrecht University
Utrecht University
Utrecht University
Utrecht University

WP7 Kennisintegratie en disseminatie

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Kennisintegratie en disseminatie

- Integratie resultaten vragenlijst, literatuur, interviews & sociale media analyse Corona Gedrags Unit
- Producten & diensten die aansluiten bij beleid, praktijk, wetenschap (Open Science) en maatschappij
- Presentatie gedragskennis voor gezondheid, milieu en veiligheid op rivm.nl

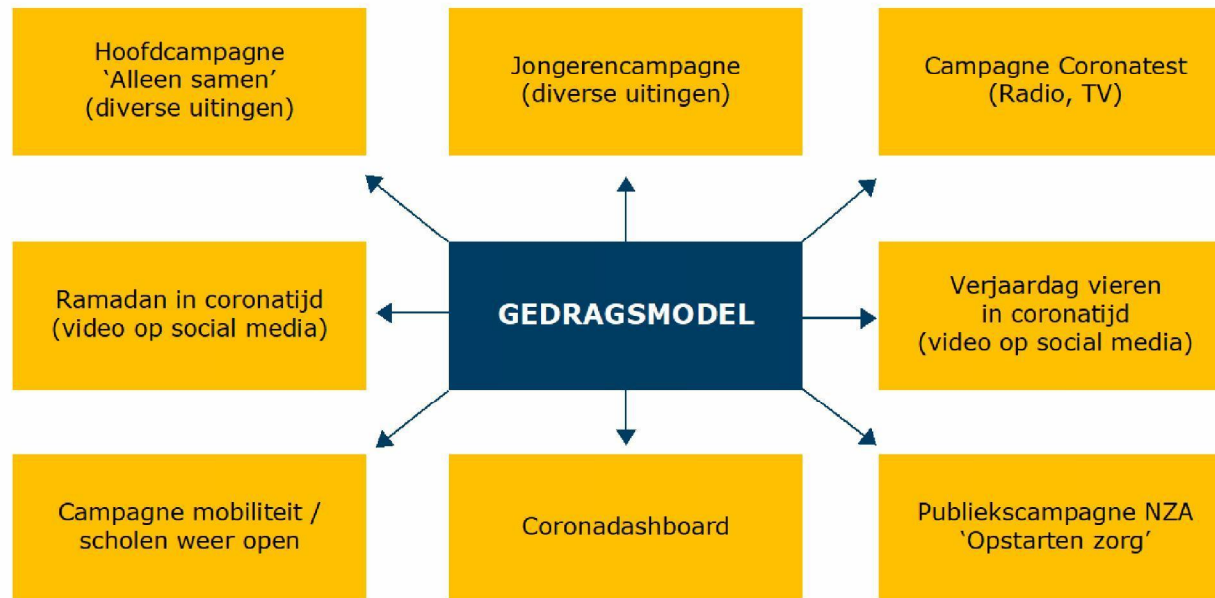

Communicatie-advies

- WP8 adviseert ministeries over communicatie-uitingen
  - **Hierbij werken we vanuit het gedragsmodel**
- We leveren bijvoorbeeld input op:
  - Briefings voor campagnes: ministerie > bureau
  - Uitgewerkte plannen voor campagnes: bureau > ministerie
  - **Maar ook bijvoorbeeld het coronadashboard**
- We sluiten namens de gedragsunit ook aan bij gerelateerde communicatieprojecten
  - Bijvoorbeeld 'werkgroep publiekscommunicatie' van de NZA

Voorbeelden van uitingen waaraan wij hebben bijgedragen

Ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies

Stappenplan
ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies
Ter illustratie zijn er drie voorbeelden ingevuld

Afstand houden	Handen wassen	Niet op bezoek
Stap 1a definieer doelgedrag		
Gedrag 1,5 m afstand houden van iedereen, behalve personen (asymptotisch) uit eigen huishouden.	Gedrag Meerdere keren per dag handen wassen o.a. na het boodschappen doen.	Gedrag Niet op bezoek gaan bij familie, vrienden en kennissen.
Onderbouwing 1,5 m afstand houden is belangrijke maatregel infectiepreventie (RIVM), maar gedrag vol blijven houden blijkt uitdaging.	Onderbouwing Regelmatig handen wassen is een belangrijke maatregel om besmetting te voorkomen (RIVM).	Onderbouwing Hoe minder sociaal verkeer, hoe minder kans op besmetting (RIVM).
Stap 1b definieer doelgroep		
Doelgroep Nederlandse bevolking in het algemeen.	Doelgroep Nederlandse bevolking in het algemeen.	Doelgroep Jongeren tussen de 16 en 23 jaar.
Onderbouwing Signalen van gezagsdragers geven aan dat mensen zich minder goed aan de 1,5 m afstand houden.	Onderbouwing De gedragsmaatregelen zijn voor iedereen van groot belang om besmetting te voorkomen.	Onderbouwing Signalen van gezagsdragers en jongerenwerkers geven aan dat jongeren in deze leeftijdsgroep.

- Vanuit de gedragsunit is een praktisch stappenplan ontwikkeld
  - Biedt handvatten voor ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies
- In 6 stappen:
  1. Definieer doelgedrag
  2. Definieer doelgroep
  3. Bepaal determinanten (zie *gedragsmodel*)
  4. Bepaal methoden voor gedragsverandering
  5. Bepaal wie boodschap verspreidt
  6. Evalueer
- Download de PDF op [RIVM.nl](https://www.rivm.nl)

